

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

FIGA z MAKIEM, z PASTERNAKIEM

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

O FIDZE już było, ale pozostaje jeszcze wspomnieć o PASTERNAKU, znanym przede wszystkim z wyrażenia FIGA z MAKIEM, z PASTERNAKIEM, którego używa się, żeby dać komuś do zrozumienia, że czegoś się nie da zrobić lub że czegoś się za żadne skarby świata nie zrobi. PASTERNAK to krewny pietruszki: smaczny, aromatyczny i słodki korzeń, zdrowy, bo bogaty w potas i fosfor, niestety dziś rzadko spotykany w sprzedaży. PASTERNAK znany był i jadany od dawien dawna – rósł dziko, był pospolitą, a przy tym pożywną rośliną, zaś notowane już w XIII w. osobowe nazwy własne, takie jak Pasternak czy Pastyrnak, wskazują na to, że był bardzo popularny. Sama nazwa jest rezultatem kilkakrotnych kontaminacji: łacińska nazwa pastinaca (od pastinum ‘motyka’) została pod wpływem niemieckim przekształcona w pastinak, a następnie – zapewne przez skojarzenie z PASTERZEM – w pastyrnak i PASTERNAK. A skąd się wziął PASTERNAK w połączeniu z FIGĄ i MAKIEM? Trudno przypuszczać, by łączono w jednej potrawie pospolity PASTERNAK ze świątecznym MAKIEM i egzotyczną FIGĄ. Najbardziej prawdopodobne jest zatem, że zestawienie wyrazów ma charakter czysto ludyczny: to po prostu zabawna i ładnie brzmiąca rymowanka.